

ograničena. Za cesiju sud i opet nalazi da se mora primijeniti englesko pravo, a pri tome se poziva na to da je sada moguće cedirati tražbine osnovane na Common law-u i na temelju zakonskog propisa. Poznata je dugotrajna evolucija instituta cesije tražbina u engleskom pravu, koja je počela od prvotne strogosti neustupljivosti tražbina, pa je preko djelovanja "Equity"-a u sudu Kraljevske kancelarije posrednim putem kancelarovih naredaba pod prijetnjom osobne prinude uvedena u životnu praksu i dobila konačnu svoju zakonsku sankciju u pravosudnoj reformi 1873-1875 i u Law of Property Act-u od 1925. Međutim sud je u konkretnom slučaju utvrdio da je cesijom udovoljeno propisima obaju prava, njemačkog i engleskog. Za kamate pak je sud izravno primijenio engleski propis, pa i diskrecionu sudačku ocjenu, koju u tom pogledu pozna Law Reform Act od 1934. s obzirom na visinu kamata.

U ovoj rješidbi je zanimljivo stajalište o interpretaciji izbora prava u adhezionim ugovorima, koji izbor stranke vrše prešutno na taj način što se pozivaju na specifične pojmove nekog pravnog sustava, ovdje engleskog, i što se, makar vrlo sažeto, navode izvori engleskog prava. Kod toga je ipak sud postupao i suviše štedljivo, tako da nije izrično spominjao norme /zakonske ili sudske/ engleskog prava na kojima je gradio svoje tvrdnje, nego ih je samo, smisleno ispravno reproducirao.

E.P.

ZEMALJSKI SUD, Hamburg

Presuda od 3.IV 1963.

Rang privilegija nastalih u inozemstvu - Tražbina koja nema ranga pred hipotekom prema pravu zemlje postanka tražbine, nema ranga pred hipotekom ni u Njemačkoj

Brod je bio izvrgnut ovršnoj javnoj dražbi u Njemačkoj. U postupku za razdiobu kupovnine nizozemski dobovljač broda, čija je tražbina nastala iz posla sklopljenog sa zapovjednikom na temelju njegovog zakonskog ovlaštenja, prijavio je svoju tražbinu kao privilegiranu tražbinu. Hipotekarni vjerovnik je u tom postupku prigovorio opstojnost privilegija, odnosno njegov rang pred hipotekom, i nakon toga ustao tužbom kojom je tražio da se tražbini ne prizna rang pred hipotekom.

Zemeljski sud u Hamburgu usvojio je tužbovni zahtjev i utvrdio da tražbina nema ranga pred hipotekom. Prema nizozemskom pravu i to § 318 sl. q/ pomorskog zakonika privilegij dobovljača broda nema prednosti pred hipotekom kod

razdiobe kupovnine. Sud je pošao od toga da treba utvrditi da li se lex fori, tj. njemačko pravo, ima primijeniti na rang privilegija, ili se pak ima primijeniti pravo zemlje u kojoj je nastao. Pozivajući se na jednu rješidbu Reichsgerichta /njemačkog predratnog kassacionog suda/ sud nalazi da se može u inozemstvu nastalom pravu priznati rang privilegija njemačkog prava samo ako je razlog nastanka i iz njega proistječući značaj toga prava analogan privilegiju njemačkog prava. Sud smatra da to nije tako u konkretnom slučaju, jer je u nizozemskom propisu izričito rečeno da ta privilegirana tražbina nema prednosti pred hipotekom /što bi ga imala po njemačkom pravu/. Ignoriranje nizozemskog propisa protuslovalo bi načelu da se inozemni propisi primjenjuju kad nisu u suprotnosti s javnim poretkom forume, što se ne može za taj propis reći, a osim toga se nizozemska tvrtka ne može žaliti na to što joj se ne priznaje pravo kojega po vlastitom pravnom poretku nema.

/Hansa, 1963, str. 2303/

E.P.

SAVEZNI VRHOVNI SUD SR NJEMAČKE

Presuda od 26.IX 1963.

Privilegij za tražbine iz poslova zaključenih od zapovjednika - Zakonsko ovlaštenje zapovjednikovo vrijedi i kada može stupiti u vezu s brodarom - Opseg popravka u odnosu na vrijednost putovanja nije kriterij za opstojnost privilegija

Brod se nalazio u rujnu 1958. na putu s teretom iz Emdena u Varörsund i Gotland, pa kako motor nije dobro radio, dao ga je zapovjednik u Kielu pregledati i na temelju rezultata pregleda popraviti s ukupnim troškom od DM 41,986,89. U siječnju 1960. brod je izvrnut ovršnoj javnoj dražbi. U postupku za razdiobu kupovnine brodogradilište je prijavilo svoju tražbinu kao privilegiranu tražbinu, i sud je toj tražbini priznao privilegij i rang pred hipotekom. Uslijed toga je tražbina hipotekarnog vjerovnika ostala nepodmirena za iznos od DM 6,184,81. Hipotekarni vjerovnik je ustao tužbom na neopstojnost privilegija, pa pošto je s tim zahtjevom bio odbijen, ustao je revizijom na Savezni vrhovni sud SR Njemačke. Kod toga je iznio tri revizijska razloga. Prvi je bio da popravak broda nije bio neophodan za nastavak putovanja, a da tražbine nastala na temelju poslova sklopljenih na temelju zakonskog ovlaštenja zapovjednikova iz § 528 njem.trg.zak. ima privilegij po § 754, br.6 njem. trg.zak. samo u slučaju neopodnosti popravka, drugi da je pretpostavka za nastup zakonskog ovlaštenja zapovjednikova da nema mogućnosti da zapovjednik stupi u vezu s brodarom, i konačno treći da je